

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1725

Casus LXIX. De obligatione Voti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39911

CASUS LXIX.

De Obligatione Voti.

XAmus super variis votis anxius
 querit : 1. An in mate-
 ria gravi votum possit obligare
 leviter vel contra. 2. Quid in dubio
 de intentione vel modo obligandi. 3. Si
 vovisti jejunare, vel à carnibus absti-
 nere omni die, an tenearis in Domini-
 ca. 4. Quid de sexagenario. 5.
 Quid de eo, qui vovit jejunare omni
 die Veneris & Sabbatho, si in istos
 dies incidat Natalis Domini; quid de
 Religiosis, quibus Statuta Regularia in
 Natali Domini, aut in Quadragesima,
 quando pro populo est dispensatum, car-
 nes vetant. 6. Quid si dubium re-
 solvi non possit, neque certum tempus
 aut terminus obligationis praefixus sit.
 7. An vovens Religionem teneatur ad
 castitatem. 8. An voto peregrinatio-
 nis satisfiat, si peragatur equo, curru,
 vel ex curiositate. 9. An possint aut
 debeant vota expleri per heredem aut
 alium. 10. An vovens indies audire
 Missam satisfiat, si die Dominica
 unam audiat immemor voti, vel no-
 lens per eam voto satisfacere. 11. Quid
 si multa parva voverit. 12. Quid si
 Ecclesia calicem voverit, sed nesciat
 qualem, vel cui ex duobus, aut pau-
 peri unam è duabus vestibus, an tenea-
 tur dare meliorem, vel una pereunte
 alteram. 13. An cum tempore de-

terminato expiret obligatio voti. 14. An
 preveniri possit ante tempus. 15. An
 differri. 16. Quid circa votum ab-
 stinendi à usu, 17. A vino. 18. An
 vovens sub conditione teneatur expecta-
 re conditionis eventum, aut liceat ejus
 eventum impedire. 19. Quid de voto
 poenali. 20. An peccet, qui dolet se
 vovisse. Pro Resolut.

QUÆR. I. Qualiter votum
 obliget?

1. Id judicandum esse ex sequen-
 tibus Regulis. PRIMA: *Votum obligat*
secundum intentionem voventis; quam-
 vis enim vovens ad materiam sim-
 pliciter levem se non possit obliga-
 re graviter, potest tamen ad ma-
 teriam gravem se tantum obligare
 sub veniali, vel etiam sub sola po-
 na. Ratio est, quia votum est lex
 privata, quam vovens sibi liberè
 imponit, lex autem non obligat
 ultra intentionem legatoris, hæc
 enim est anima legis; id tamen in-
 tellige de votis simplicibus; nam
 cum vota solemnia non à solo vo-
 vente, sed insimul à constitutione
 Ecclesiæ dependeant, non est in
 potestate voventis, illorum obliga-
 tionem mutare, ideòque in materia
 gravi obligant graviter, in levi le-
 viter. REGULA SECUNDA: *Si de*
in-

2. *intentione voventis constare non possit, attendenda est materia, si illa sit gravis, votum obligat sub mortali, si levis, sub veniali; illa autem res censetur gravis, qua talis est respectu legis Divinae vel Ecclesiasticae, utpote unius diei jejunium, una confessio, una Communio, auditio Missae, &c. Cajet. 2. 2. q. 88. a. 2. Laym. c. 3. Sporer. à n. 92.* Econtra materia levis respectu legis etiam est talis respectu voti, v. g. quinque *Patres & Ave*, Litaniae B. Mariae Virginis, semel & altera vice visitare Venerabile, &c. Si quis vovit rem aliam praecipit, v. g. se non inebriare, non furari, additur nova obligatio Religionis, ita ut in confessione non sufficiat dicere: Me inebriavi, sed dici debeat: Ego habens votum de non inebriando me inebriavi; similiter si dubitetur de modo obligandi in voto, iterum attendenda est obligatio legis, v. g. vovisti legere aut audire Sacrum, persolvere Horas Canonicas aut alia Officia, teneris ea facere eadem ac & intentione, eadem integritate qua faceres, quando sunt praecipit, & ea immutando, transferendo, differendo iisdem modis peccas contra votum, quibus peccares contra praecipit; similiter si vovisti jejunium, teneris illud servare secundum formam jejunii Ecclesiastici, scilicet in unica refectioe & abstinencia à carnibus, permisa tamen collatiuncula vespertina; si vovisti jejunium in vigilia alicujus Sancti,

si haec incidat in Dominicam, potes jejunium praevenire in Sabbatho, sic enim praevenit Ecclesia; si vovisti jejunare omni die, non teneris diebus Dominicis, nisi id expresse intenderis, quia non censeris te voluisse obligare contra receptam Ecclesiae consuetudinem; econtra si vovisti omni die abstinere à carnibus, etiam teneris diebus Dominicis, quia & hoc Ecclesia facit in Quadragesima; & sicut contra praecipit peccas toties, quoties in die carnes comedis, sic & contra votum; item sicut probabile est sexagenarium excusari à jejunio Ecclesiastico, sic & à jejunio quod vovit, nisi specialiter intendisset contrarium, *Tamb. Suar. l. 4. de voto c. 7. n. 9. Sanch. c. 11. n. 31.* Item qui vovit jejunare omnibus diebus Veneris & Sabbathi, probabiliter non obligatur, si festum Natalis Domini in istos dies inciderit, *Molin. Azor. hic c. 20. q. 3. Sporer sup.* quia si ejus diei tempore voti meminisset, non est praesumendum, hunc diem comprehendere voluisse, & in dubio minimum sequendum est. Dices: Pontifex *c. fin. de observat. jej.* dicit: Illos tunc carnibus vesci posse, qui nec voto, nec regulari observantia sunt astricti. *px.* Pontifex supponit votum & intentionem voventis se ad talem casum extendisse; voluit igitur relinquere obligationem voti & regularum, declarando solam obligationem praecipit Ecclesiastici esse sublatam; si verò

votum ad talem casum se non extendat, aut regula sit merè directiva, non obligans in conscientia, comedens carnes non peccat neque contra præceptum Ecclesiæ, quia illud pro tali casu sublatum est, neque contra votum, quia ad talem casum se non extendit; neque vi Regulæ, quia non obligat sub culpa, ut suppono. Vid. Sanch. qui plurimos refert l. 4. de vot. c. 11. n. 64. Castropalao d. 1. p. 12. n. 13. etsi hic dissentiat quoad obligatum vi voti. Unde resolves, Canonicos Præmonstratenses (idem est de aliis Religiosis, quorum Constitutiones sub culpa non obligant) per se non peccare, si contra sua Statuta comedant carnes in Natali Domini in Feriam sextam incidente, aut in Belgio in Sabbathis à Nativitate Domini usque ad Purificationem; vel etiam in Quadragesima, si Episcopus loci cum fidelibus dispensavit; nam quamvis Episcopus cum Regularibus exemptis non possit dispensare, cum sibi non sint subjecti, possunt tamen Regulares se licitè accommodare privilegio loci non minùs quàm peregrinus vel viator ibi existens, nisi statuto Ordinis in conscientia obligante prohibeantur, aut aliis scandalum præbeant. TERTIA REGULA: Si nec ex intentione, nec ex materia dubium resolvi queat, votum strictè seu in favorem voventis est interpretandum, ut pro libitu possit eligere, quod minus est; quia libertas est in possessione, & in dubio mi-

nimum præsumitur, ut dixi Cas. præced. q. 3. Azor. Suar. n. 18. Sponer. à n. 90. QUARTA: Si voto nullum tempus determinatum sit, obligat quamprimùm commodè impleri potest; nam omnis obligatio, qua dies non ponitur, præsentis die debetur, Reg. 14. ff. de R. 7. Bonac. Pyrrh. Leur. l. 3. decret. q. 885. & ibid. Schmaltzgr. n. 41. QUINTA: Quando votis nullus finis vel terminus præfixus est, ut: Voveo deinceps castitatem, abstinere à vino, à carnibus, &c. censentur vota perpetua, Castropal. pun. 12. n. 22. Schmaltzgr. à n. 44.

QUÆR. II. Qualiter ex præmissis Regulis resolvi possint Casus practici?

R. Modis seqq. 1. Qui vovit Religionem, aut sacros Ordines suscipere, vi talis voti non obligatur ad castitatem, quia eam non vovit, sed statum, cui castitas est annexa: ergo illo statu non assumpto non est castitatis obligatio, Valent. Caj. l. c. Suar. n. 15. 2. Qui vovit peregrinari, præsciendò an eques vel pedes, potest eligere quod voluerit, quia verè peregrinatur, licet id faciat ex curiositate, aut negotiorum causâ, modò adsit voluntas invisendi loca sacra, Tamb. Castropalao pun. 12. n. 9. Item qui vovit peregrinari eques, vel vecturâ, si sic non possit, non tenetur pedibus, ad hoc enim se non obligavit, & hic modus est notabiliter difficilior. 3. Votum personale non potest expleri per alium, secus

secus reale, v. g. vovisti confiteri, orare, jejunare, peregrinari, &c. non teneris neque potes votum hoc exsolvere per alium, est enim votum personale, & intentio fuit jejunare, orare in propria persona; econtrà si aliquis vovit dare elemosynas, vel aliquem in suo defectu ad peregrinandum mittere, hoc votum erit reale, obligabitque hæredem, non quidem vi voti, sed ex quasi contractu, hoc ipso enim quòd hæres adeat hæreditatem, obligat se ad omnia debita realia exsolvenda, *Laym. Sanch. Reiffenst. Schmalzgr. n. 51. Vid. Cas. 67. n. 20.* Sed quid si aliquis gratis in se suscipiat votum reale alterius de alendo v. g. paupere, vel ædificando sacello, an peccet mortaliter non exequendo votum? Negant *Cajet. Henriq.* quia dicunt tantum obligari ex fidelitate, quæ inter homines non obligat sub mortali, secundum dicta *Cas. 51. n. 2.* nisi id specialiter quis intendat; sed oppositum verius est, tum *ex c. licet, de voto*, tum quia suscipiens in se votum grave alterius videtur eo ipso se velle obligare sub mortali.

10. 4. Qui vovit indies audire Missam, satisfacit die festo audiendo unicam, etiamsi audiverit immemor voti, quia non est verosimile voventem se voluisse ad duplex Sacrum obligare, *Suar. c. 7. n. 14. Sanch. c. 11. n. 31.* Imò probabile est satisfacisse, etiamsi pro voto satisfacere noluerit, quia positâ materiâ seu *R. D. Jansen Pars I.*

solutione voti non est in ejus potestate, ut votum non sit solum, *Gobat tr. 5. n. 206.* et si oppositum sit probabilius, ut patet à pari; sicut enim debitor dans centum gratis nolens extinguere debitum justitiæ, illud non extinguit, ita nec debitum voti, ut ostendi *Cas. 6. n. 19. 5.* Qui per unum vel plura vota 11. vovit multa parva, v. g. omni die orare quinque *Pater & Ave*; vel etiam unâ die orare *Credo*, *De profundis*, visitare Venerabile Sacramentum, dare exiguam elemosynam, &c. multa est disputatio inter Theologos, an hæ materiæ, si negligantur, coalescere possint in unum peccatum grave? Ante omnia recurrendum videtur ad intentionem voventis, an scilicet compensare voluerit altero die, quòd prior omiserat, an ad illa multa parva uno vel pluribus diebus peragenda voluerit se obligare sub mortali, casu quo omnia simul negligeret, vel an ea parva uniantur in eodem voto per modum unius materiæ, ut si unico voto pro eodem die voveas 200. *Pater & Ave*, vel viginti pauperibus dare solidum, tunc enim totum negligere videtur mortale; aliud est, si res parvæ non sint unibiles, eò quòd sint disparatæ, distinctis diebus annexæ; in dubio juxta Regulam superius datam minimum præsumitur, scilicet quòd voluerit se tantum obligare venialiter, etiamsi ejusmodi levia disparata toto anno omitteret. 6. Si 12.

promisisti calicem, & nescias qualem, teneberis ad argenteum, quia hic est accommodus, & communi magisque vulgari usu venit nomine calicis, quam cupreus aut aureus, *Cajet. q. 88. a. 2. Laym. c. 3. n. 3. Sporer n. 90.* Si promisisti calicem aureum, sed ignoras cui ex duabus Ecclesiis, debes pretium dividere, quia pro utraque est æqualis ratio, *Castropalao p. 12. n. 26. Leuren. l. c.* Si unam è duabus vestibus promisisti dare pauperi, & una auferatur, non teneris dare alteram, si ultra duas non habeas, quia non censeris te obligare voluisse ad dandam unicam, quam habes; si plures habeas, & ex his unam indeterminatè promisisti, una vel altera furto sublata, teneris dare aliam, quia singulæ sunt promissæ sub disjunctione: ergo si una perit, teneris ad aliam; si nescias, an promiseris viliorem vel meliorem, satisfacis dando viliorem: idem est, si promiseris frumentum, vinum, oleum, eleemosynam, nullam determinando qualitatem vel quantitatem, satisfacis dando in quantitate vel qualitate minore statui tuo non repugnante, & ad finem, ad quem vovisti, non ineptâ; hinc si defunctus vovit vinum pro Sacrificio, hæres non satisfacit, nisi det vinum bonum & Sacrificio dignum. DD. cit. 7. Aliquando obligatio voti est annexa diei seu tempori, ita ut post lapsum istius temporis tranferat omnis obligatio

voti, nec tenearis supplere ex post, quod illo tempore omisisti; econtrâ tempus aliquando additur, non ut finis seu terminus obligationis, sed ad urgendam voti executionem, ne nimium scilicet differatur, & tunc si intra tempus votum impletum non fuerit, implendum est postea; at in praxi perquam difficile est discernere, quandonam obligatio voti finiatur aut non finiatur cum tempore; pro quo accipe hanc Regulam: *Si ratio vel devotio ejusmodi temporis specialiter moveat ad hoc vel illud vovendum pro tali tempore, tunc votum est annexum tali tempori, ita ut illo præterlapso non amplius obliget; aliud est si ratio temporis non moveat specialiter; in exemplis res clarescet: Vovisti audire Sacrum, vel jejunare die Veneris ob specialem devotionem erga Crucem & Passionem Domini, die Sabbathi ob commemorationem B. Mariæ Virginis, confiteri in festo S. Sebastiani ob patrocinium contra pestem, &c. in his obligatio voti est annexa tempori seu diei, & cum eo finitur, ut si eo die negligas, altero die supplere non teneris; item vovisti orare Rosarium determinatè coram hac imagine ob ejus miracula, si coram ea non possis, non teneris coram alia; similiter votum peregrinandi Romam ob Jubilæum pro hoc anno publicatum, si non exsolvitur nunc, non obligat anno sequenti; item vovisti per totum annum jejunare singulis*

gulis ferijs sextis, si principaliter intenderis honorare hunc annum, quia v. g. est Jubilæus, intermissa vel impedita hoc anno jejunia non teneris supplere anno sequente, quia obligatio finitur cum anno, cui fuit annexa; secus si principaliter vovisti talem numerum jejuniorum, v. g. 52. vel non vovisti ex speciali motivo vel devotione erga tale tempus, tunc votum non est annexum tempori, sed tempus censeatur tantum addi pro urgenda voti executione, ne nimis diu differatur, v. g. vovisti intra annum, aut in festo S. Norberti ingredi Religionem, proximo mense vel septimanâ confiteri aut dare eleemosynam, si hæc non impleas tempore præfixo, teneris ex post. Ratio est, quia tunc primario non intenditur tale tempus, sed res ipsa ejusque executio; unde patet, in votis personalibus persæpè obligationem esse annexam diei, ratò in realibus. 8. Ex dictis sequitur, vota annexa tempori sicut extinguuntur cum tempore, sic nec præveniri possunt ante tempus, v. g. vovisti jejunare in vigilia S. Petri ob ejus honorem, si prævideas eo die te fore impeditum, non teneris jejunium anticipare; potes tamen, si velis, tali casu illud commutare in jejunium anticipatò vel ex post faciendum, quia gratius est DEO jejunium anticipare vel differre, quam omninò omittere; si vovisti intra tres sequentes dies semel jeju-

nare, si non possis ultimo, teneris primo vel secundo, quia primus & secundus dies pertinent ad tempus voti; econtrà si vovisti sequenti septimana jejunare, quia v. g. est hebdomas Rogationum, non teneris hac septimana jejunium anticipare, etiamsi prævideas te impediendum sequenti; patet à pari in Missa, quam si in Dominica audire non possis, eam prævenire non teneris in Sabbatho, quia tunc nondum adest tempus obligationis; si tamen die Dominicâ es impeditus horâ undecimâ, teneris audire horâ decimâ, *Sanch. c. 14. Tamb. c. 12. §. 3. à n. 2.* 9. Vota emissa nullo tempore executionis præfixo, v. g. vovisti aliquando peregrinari Romam, aliquando ingredi Religionem, &c. obligant statim, ut primùm fieri potest, juxta illud Deut. 23. *Cum votum voveris Domino, non tardabis reddere, si moratus fueris, reputabitur tibi in peccatum.* Ideoque sine justa causa differens peccat; justa autem differendi causa est, major implendi commoditas, major corporis & animæ utilitas, &c. ut si eleemosynam differas ad tempus, quo pauperes magis indigebunt, differs Religionem, donec pater consentiat, donec ætate & viribus convalescas, donec necessariis scientiis imbutus fueris, non peccabis, *Sanch. c. 14. n. 8. Pyrrhing. n. 9. Lenr. l. c.* quamdiu autem executio voti graviter obligantis sine mortali differri possit, non convenit inter DD. vide-

15.

tur statui posse hæc Regula: *Quoties votum grave differtur usque ad periculum oblivionis, vel impotentia implendi, semper est mortale; si verò tale periculum non adsit, & votum non contineat obsequium DEI perpetuum, v. g. votum centies jejunandi, peregrinandi, eleemosynam dandi; qualiscunque dilatio probabiliter non excedit unquam veniale.* Ita quoad rem *Tamb. n. 11. Sporer à n. 116.* Ratio est, quia qui dat totum, quod promissit, & nullum damnum creditori aut promissario ex mora facit, non est condemnandus gravis culpæ; at in prædictis votis post quantamcunque dilationem secluso periculo oblivionis vel omissionis adhuc vovens dat totum, quod promissit, neque ex hac dilatione vel mora ullum damnum Deo facit: (dispar est ratio de creditore humano, cui ferè semper nocet longa debiti dilatio) ergo ejusmodi dilatio non gravis, sed levis tantum culpa censeretur debet; & cum vovens nullum sibi tempus determinarit, videtur tantum se graviter voluisse obligare ad rem ipsam, non autem graviter ad non differendam executionem, quamvis satis sciat se peccare venialiter, si differat sine causa. Dixi in Regula: Si votum non contineat perpetuum DEI obsequium; nam si sit de perpetuo DEI obsequio, utpote votum Religionis, votum suscipiendi S. Ordines, aut perpetuò inserviendi infirmis, tunc

notabilis dilatio absque justa causa erit peccatum mortale, ut fatentur omnes; quò enim diutius differtur, eò plus aufertur de DEI obsequio; sed quænam tandem dilatio hîc erit notabilis & mortalis? *Tambur. sup. n. 10.* dicit, quòd attendenda sit ætas voventis; si vovens Religionem sit quindecim vel sexdecim annorum, dilatio ad tres vel quatuor annos putat non esse peccatum grave; si sit triginta, quadraginta aut plurium annorum, censet minorem dilationem, v. g. octo vel sex mensium, esse mortale. Rationem dat, quòd tres vel quatuor anni, si demantur à servitio totius vitæ ab adolescentia in senium, meritò videri possint materia parva, at minimè videntur materia parva, si demantur ab ætate jam provecta; probabilius tamen videtur, quòd dilatio Religionis ad medium annum sine justa causa sit mortale; nam quamvis medius annus respectu 70. vel 60. annorum sit quid leve, est tamen aliquid grave in se, sicut unum jejunium, una confessio respectu centum sunt quid leve; in se tamen quid grave & materia sufficiens ad mortale: ergo similiter servire Deo ad medium annum, *Sanch. n. 12. Castropalao p. 13. n. 7. 10.* Qui vovit abstinere à lusu, nescius an intellexerit omnem lusum, vel solum lusum immoderatum, tantum obligatur vitare lusum immoderatum, quia in dubio votum explicandum est

est in favorem voventis; de cætero ex fine, ob quem quis vovit, colligenda est voti obligatio, v. g. vovisti abstinere à lusu eo fine, ut evites jacturam pecuniæ, teneris tantum abstinere à lusu, in quo est probabile periculum notabilis jacturæ; si vovisti ad evitandas rixas, blasphemias, perjuriam, teneris abstinere à lusu, in quo hæc prudenter timere potes; si vovisti ob jacturam temporis, ab omni lusu abstinere debes, potes tamen per alium ludere, licet aspiciendo tempus perdas, quia hoc non est propriè ludere; econtrà non potes pro alio ludere, quia propriè ludis & perdis tempus. 11. Qui vovit non bibere vinum, toties peccat quoties vinum bibit, quia votum est negativum, sicut negativum est præceptum non comedendi carnes die Veneris; & sicut mortaliter peccat contra hoc præceptum, qui die Veneris intendit vel efficaciter desiderat comedere carnes, sic etiam peccat contra votum, qui intendit bibere vinum, quamvis reverà non bibat; aliud est, si in tali potu vel esu solum morosè oblectetur. Ratio est, quia desiderans bibere vinum intendit infringere votum, si posset, adeoque in intentione est facrilegus, hoc autem non tenet de morosa delectatione. In dubio qualiter votum abstinendi à vino obliget, iterum recurrendum est ad finem voventis; si ideo vovit, ut præcaveat ebrietatem, non peccabit

mortaliter, etiamsi multum bibat, modò certus sit non esse periculum ebrietatis; si eo fine vovit, ne sua dilapidet, non peccabit mortaliter, nisi in vino notabilem summam consumat, nec peccabit, si bibat vinum alienum, *Sancti Tamb. l. c.* si vovit ex motivo temperantiæ, ut peccet mortaliter, debet tantum bibere, quantum sumere solet homo moderatus in prandio, v. g. mediam amphoram, si minus sumat, peccat solum venialiter, *Castropalao, Sporer sup.* Qui vovit, totà die non gustare vinum, *La Croix n. 465.* dicit, tantum primà vice peccare, etsi illud sæpius bibat, quod verum est, si intenderit se mortificare, per hoc præcisè, quòd abstineat à primo potu; tunc enim postquam semel bibit, non est amplius possibile votum servare, adeoque votum cessat obligare; aliud est, si ex motivo temperantiæ intendat totà die simpliciter à vino abstinere, ut dictum est sup. Idem est de eo, qui vovit jejunare in pane & aqua, si intendat tale jejunium, quo dicitur possit: Hodie præter panem & aquam nihil à me sumptum est, peccat tantum primà vice, etsi sæpius vinum bibat, vel alium cibum comedat; si tamen vovisset, se eo die bibituram solum aquam, toties peccaret, quoties alium liquorem biberet, rationem dat *Sporer n. 94.* quòd votum de bibendo solum aquam sit negativum, obli-

gans ad non bibendum totâ die alium potum : ergo quoties hunc bibit , toties peccat ; e contra votum jejunandi in pane & aqua est principaliter quid positivum. 12.

18. Qui vovit sub conditione dependente à suo arbitrio , non tenetur expectare eventum conditionis , quia tunc obligationem voti voluit subesse libero suo arbitrio , v. g. puella vovit inire Religionem , si adhuc semel fornicata fuerit , potest inire matrimonium , antequam fornicetur ; item si dicat , voveo Religionem , si dotem accepero , si pater consentiat , si musicam didicerit , &c. non peccat , etiamsi negligat dotem aut consensum petere , vel musicam addiscere , aut sine dolo patrem roget non consentire , *Sanch. c. 23. a. n. 28. Leuren. q. 886. Schmalzg. n. 68.* Ratio est , quòd valor voti dependeat ab eventu conditionis , quæ reverà non evenit : denique si malum sit non implere conditionem voti , v. g. vovisti Religionem , si intra annum non fueris fornicatus , si ideò forniceris , ut à voto libereris , peccas graviter contra Religionem , Deum illudendo : voto tamen non obligaris , quia non existit conditio , à qua volebas pendere valorem voti ; imò valdè probabile est , non valere votum , etiamsi fraude vel metu facias , ut non eveniat conditio voti , v. g. fraude inducis patrem , ut non consentiat. Ratio est , quia non voluisti te aliter obli-

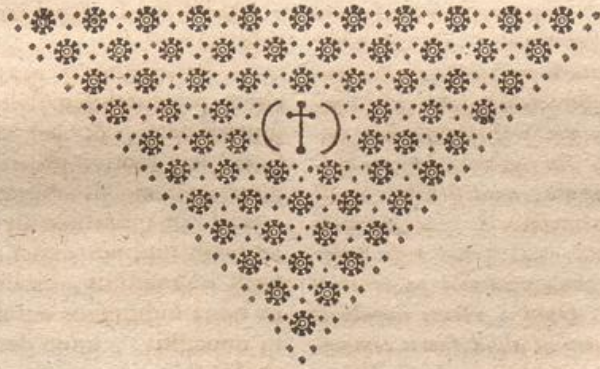
gare quàm sub eventu conditionis , quæ non evenit ; nec obstat , quòd promissio homini facta & acceptata , si fraude vel metu impediatur , postea servari debeat ; nam homini tunc propriè fit injuria & damnum , quod ex justitia refarciri debet ; DEO autem non fit damnum in bonis suis , neque propriè injuria , sed irreverentia , quæ non restitutionem , sed pœnitentiam exigit , *Suar. c. 17. n. 20. Castropalao p. 17. à n. 11.* E contra si conditio voti non pendeat à voluntate voventis , tenetur expectare , quamdiu conditio est probabiliter futura , v. g. æger vovet Religionem , si plenè convaluerit à morbo , peccat contra votum , si nubat , quamdiu est spes recuperandæ sanitatis , nisi periculum incontinentiæ , vel alia justa causa excuset. 13. Votum pœnale potest obligare vel tantùm ad pœ-

19. nam , ut : *Voveo jejunare , quoties lusero ,* vel simul ad rem & pœnam , ut : *Voveo non ludere , & quoties lusero , jejunare ,* in primo casu non peccas , ludendo ; si tamen lusero , obligaris jejunare ; in secundo & peccas ludendo , & non jejunando post lusum. Si vovisti jejunare , quoties te inebriaveris , si inebriatio non sit mortaliter mala , aut si sit quidem mortaliter mala , sed non fuisti memor voti , non obligaris ad pœnam , quia non peccasti formaliter contra votum , *Sanch. c. 22. n. 18. Laym. c. 5.* Similiter plures dicunt , te non obligari ad pœ-

pœnam, si quidem memor voti, sed immemor pœnæ, te inebriasti, quia ideo vovisti pœnam, ut per eam deterrearis ab ebrietate; si verò non fuisti recordatus pœnæ, per eam non potuisti deterri: ergo. At non video, quomodo quis possit esse memor voti pœnalis, & non cognoscere pœnam; hoc ipso enim quo cognosco votum jejunandi, si me inebriavero, etiam cognosco jejunium seu pœnam. Quæ dicta sunt de voto jejunandi, si me inebriavero, etiam tenent de aliis votis pœnalibus. Sed quid si quis dubitet, an se obligaverit ad pœnam toties quoties, vel tantum pro prima vice? *Et.* Si pœna, quam promissisti, sit gra-

vissima, v. g. vovisti ædificare Ecclesiam, vel peregrinari Romam, si adulterium commiseris; censeris te tantum pro prima vice ad pœnam obligasse, de aliis pœnis moderatis verius est cuilibet transgressioni suam pœnam correspondere, & toties quoties te obligare voluisse, nisi aliunde sit major præsumptio in oppositum, quia hac ratione te efficacius à delicto præservas, quod præcipue intendisti, *Sanch. n. 21. Castropalao p. 18. in fine.*

14. Qui dolet se vovisse, non peccat, si adsit justa causa dolendi, eò quòd v. g. incaute voverit, vòtun-
20.
tun-que ei plus periculi quam fructus afferat.

CASUS